ISNN 3030-3907

2026/4
VOLUME 10

DEVELOPMENT OF SCIENCE

ILMIY JURNAL

Development of science

Ilmiy jurnal

2026/4 VOLUME 10

ISSN 3030 -3907

Ilmiy jurnal OAK rayosatining 2024 yil 27 sentabrdagi 361-son qaroriga asosan 02.00.00 kimyo fanlari hamda 2025 yil 12 fevral 367- son qaroriga asosan 05.00.00 texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

BOSH MUHARRIR:
Temirov Alisher Hoshim o‘g‘li – texnika fanlari falsafa doktori (PhD),Dotsent.
TAHRIRIYAT KENGASH RAISI:
Fozilov Sadriddin Fayzullayevich – texnika fanlari doktori, professor
TAHRIRIYAT KENGASH A’ZOLARI

TEXNIKA FANLARI/ TECHNICAL SCIENCES/ ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Bozorov G‘ayrat Rashidovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Abdurahmonov Olim Rustamovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Adizov Bobur Zamirovich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, professor
Hayitov Ruslan Rustamjonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Jumayev Qayum Karimovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Berdiyev Dorob Murodovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor
Maxmudov Rafiq Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Tilloyev Lochin Ismatilloyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Raxmonov Qahramon Sanakulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Barakayev Nusratullo Rajabovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor.
Jo‘rayev Xayrullo Fayziyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Panoyev Erali Rajabboyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Ataullayev Sherzod Nabiullyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Malik Negmurodovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Axmedova Ozoda Bahronovna
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti.
Safarov Bahri Jumayevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Xaydarov Axtam Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Safarov Jasur Alijon o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Асадова Раъно Дилмуратовна
Тошкент Давлат техника университети доценти

KIMYO FANLARI/ CHEMICAL SCIENCES/ ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Axmedov Voxid Nizomovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Umarov Baqo Bafoyevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Kodirov Abduaxad Abduraximovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Qurbonov Mingniqul Jumagulovich
Qarshi davlat Universiteti, dotsent
Turemuratov Sharibay Naurizbaevich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi Bosh ilmiy kotibi, professor
Tursunov Kaxor Shonazarovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Do‘stov Hamro
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Panoyev Nodir Shavkatovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Olimov Bobur Bahodir o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Kasimov Sherzod Abduazimovich
Termiz Davlat Universiteti, professor.
Aliqulov Rustam Valiyevich
Termiz Davlat Universiteti, professor
Tropov Xamza Tursunovich
Samarqand Davlat Universiteti, professor

IQTISODIYOT FANLARI/ ECONOMICS/ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nizamov Aslitdin Badreddinovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Boboyev Akmal Choriyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Ergashxojayeva Shaxnoza Djasurovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Saidaxmedova Nodira Ilxomovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Muxsinov Bekzod Toxirovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shakarov Qulmat Ashirovich
Renessans ta'lim universiteti,dotsent.
Jumaeva Zulfiya Qayumovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Norova Salomat Yusupovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, dotsent
Xasanova Gulruh Djumanazarovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI/ PEDAGOGICAL SCIENCES / ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Siddiqova Sadoqat G‘afforovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Zoyirov Erkin Xalilovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, DSc, professor
Gaffarov Feruz Hasanovich
Puchon Universiteti, *professor*
Ruziyev Davron Yuldashevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Muradova Firuza Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Yunusova Gulandon Samiyevna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
To‘xtayeva Zebo Sharifovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Navro‘zova Gulchixra Nigmatovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Uzoqova Laylo Polvonovna
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.
To‘raqulova Marjona Qiyom qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Muradova Zarina Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Sanjar Aslonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shodiyev Jahongir Jo‘raqulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent
Gaffarov Laziz Hasanovich
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.

Tahririyat a’zolarning to‘liq ro‘yxati jurnalning www.devos.uz saytida keltirilgan.

Tahririyat hay’ati a’zolarining tarkibini o‘zgartirish hamda qo‘shimcha kiritish yoki tahririyat a’zoligidan chiqarish bosh muharrir tomonidan amalga oshiriladi.

ISSN 3030-3907

Development of science ilmiy jurnali 2024 yil 15 aprel kuni №256445 sonli guvohnoma bilan Davlat ro‘yxatidan o‘tgan.

To‘plam elektron ko‘rinishda (pdf formatida) mualliflarga taqdim etiladi. To‘plamga kiritiladigan maqolalarning mazmuni, ulardagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to‘g‘riligiga hamda har qanday fikr - mulohazalarga mualliflarning o‘zlari mas’ul hisoblanadilar. Talablarga javob bermaydigan maqolalar to‘plamga kiritilmaydi. Tashkiliy qo‘mita maqola matnini qisqartirish, qisman tuzatish kiritish, seksiyalarga joylashtirish huquqiga ega.

ISSN 3030-3907

BARQAROR RIVOJLANISH YO‘LIDAGI HAMKORLIK GLOBAL VA MILLIY SHERIKLIK

Ibragimov Baxromjon Ismoilovich

O‘zDJTU Ijtimoiy fanlar kafedrasi stajyor o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda global va milliy hamkorlikning o‘rni, xususan, yoshlar va talabalarda ijtimoiy mas’uliyatni shakllantirishning xalqaro tajribasi tahlil qilinadi. BMT va YuNESKO kabi xalqaro tashkilotlarning huquqiy asoslari, shuningdek, AQSH, Finlandiya, Yaponiya, Janubiy Koreya va boshqa rivojlangan davlatlarning ushbu yo‘nalishdagi modellari ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar. Barqaror rivojlanish, ijtimoiy mas’uliyat, yoshlar siyosati, xalqaro huquqiy asoslar, BMT rezolyutsiyalari, YuNESKO, institutsional mexanizmlar, distributiv adolat, ratsional rag‘batlar, Service Learning, Climate Action, fuqarolik ta’limi, inklyuziv jamiyat, ko‘ngillilik, ijtimoiy sheriklik.

Аннотация. В данной статье анализируется роль глобального и национального сотрудничества в достижении целей устойчивого развития, в частности, международный опыт формирования социальной ответственности среди молодежи и студентов. Рассматривается правовая база международных организаций, таких как ООН и ЮНЕСКО, а также модели в этом направлении США, Финляндии, Японии, Южной Кореи и других развитых стран.

Ключевые слова. Устойчивое развитие, социальная ответственность, молодежная политика, международно-правовая база, резолюции ООН, ЮНЕСКО, институциональные механизмы, распределительная справедливость, рациональные стимулы, обучение через служение обществу, борьба с изменением климата, гражданское образование, инклюзивное общество, волонтерство, социальное партнерство.

Abstract. This article analyzes the role of global and national cooperation in achieving sustainable development goals, in particular, the international experience of forming social responsibility among youth and students. The legal framework of international organizations such as the UN and UNESCO, as well as models in this direction of the USA, Finland, Japan, South Korea and other developed countries, is considered.

Keywords. Sustainable development, social responsibility, youth policy, international legal framework, UN resolutions, UNESCO, institutional mechanisms, distributive justice, rational incentives, Service Learning, Climate Action, civic education, inclusive society, volunteering, social partnership.

KIRISH.

ISSN 3030-3907

Ijtimoiy mas’uliyat g‘oyasi insoniyat sivilizatsiyasi va iqtisodiy tizimlarning rivojlanishi bilan birgalikda shakllangan tarixiy tushunchadir. Bugungi kunda ushbu tushuncha nafaqat axloqiy me’yor, balki barqaror rivojlanishning asosi sifatida qaralmoqda. Talabalarning davlat va jamiyat oldidagi ijtimoiy mas'uliyatini rivojlantirish bo‘yicha xalqaro yondashuvlar turli mamlakatlarda ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy sharoitlarga moslashgan holda ishlab chiqilgan. Ushbu yondashuvlar talabalarning fuqarolik ongini shakllantirish va jamiyat farovonligiga qo‘shadigan hissasini oshirishga qaratilgan.

Barqaror rivojlanish yo‘lidagi hamkorlikning huquqiy poydevori xalqaro tashkilotlar tomonidan yaratilgan. Oxirgi yigirma yil davomida YuNESKO yoshlar masalalariga oid yuzdan ortiq qonun osti hujjatlarini qabul qildi.

BMT darajasida ham yosh avlod muammolari strategik ahamiyatga ega. Xususan, BMT Bosh Assambleyasining rezolyutsiyalarida yoshlar masalasi asosiy mavzulardan biri sifatida qayd etilgan. Eng muhim strategik hujjatlar sirasiga quyidagilar kiradi:

- BMTning “Yoshlarga oid siyosat va dasturlar” rezolyutsiyasi;
- “Yoshlarga oid tegishli izchil chora-tadbirlarni uzoq muddatli rejalashtirish va amalga oshirish bo‘yicha yo‘riqnomalar”.

Ushbu hujjatlar talabalar harakati va uyushmalari faoliyatini tartibga solish hamda ularning ijtimoiy loyihalardagi ishtirokini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy xalqaro munosabatlar va global boshqaruv tizimida barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish bevosita yoshlar qatlamining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy jarayonlardagi faol ishtiroki bilan bog‘liq. Bu boradagi xalqaro hamkorlikning institutsional va huquqiy poydevori ixtisoslashgan xalqaro tashkilotlar hamda global miqyosdagi tuzilmalar tomonidan izchil ravishda mustahkamlab kelinmoqda.

So‘nggi yigirma yillik davr tahlili shuni ko‘rsatadiki, YuNESKO (UNESCO) yoshlar siyosatini transformatsiya qilish, ularning intellektual va ijtimoiy salohiyatini safarbar etish maqsadida yuzdan ortiq qonun osti va konvensiyaviy xarakterdagi hujjatlarni qabul qildi. Ushbu hujjatlar yoshlarning nafaqat ta’lim olish, balki madaniy merosni asrash, raqamli texnologiyalarni o‘zlashtirish va ekologik barqarorlikni ta’minlash borasidagi huquqiy vakolatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda. YuNESKO yondashuvida yoshlar shunchaki ijtimoiy yordam oluvchi qatlam emas, balki global o‘zgarishlarning strategik hamkorlari (partners of change) sifatida e’tirof etiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR. Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) tizimida yosh avlod muammolari va ularning istiqbollari global

ISSN 3030-3907

xavfsizlik, iqtisodiy o‘sish va inson kapitalini rivojlantirishning strategik determinanti sifatida baholanadi. BMT Bosh Assambleyasi tomonidan qabul qilingan rezolyutsiyalarda yoshlar masalasi kun tartibidagi fundamental va o‘zak mavzulardan biri sifatida barqaror o‘rin egallagan. Xususan, xalqaro yoshlar siyosatining arxitekturasini belgilovchi eng muhim strategik-huquqiy hujjatlar sirasiga quyidagilar kiradi:

- BMTning “Yoshlarga oid siyosat va dasturlar” rezolyutsiyasi: Ushbu hujjat milliy hukumatlar uchun yoshlar bilan ishlashning universal modelini taklif etadi. U bandlik, ta’lim, sog‘liqni saqlash va qarorlar qabul qilish jarayonlarida yoshlar ishtirokini ta’minlash kabi ustuvor yo‘nalishlarni qamrab oladi.
- “Yoshlarga oid tegishli izchil chora-tadbirlarni uzoq muddatli rejalashtirish va amalga oshirish bo‘yicha yo‘riqnomalar”: Mazkur yo‘riqnoma davlatlarning yoshlar sohasidagi strategiyalarini qisqa muddatli loyihalardan uzoq muddatli, barqaror va o‘zaro integratsiyalashgan dasturlar bosqichiga o‘tkazish bo‘yicha metodologik va huquqiy tavsiyalar majmuidir.

Mazkur global deklarativ va normativ hujjatlar shunchaki nazariy xarakterga ega bo‘lmay, balki milliy darajadagi talabalar harakati, volontyorlik institutlari va yoshlar uyushmalari faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solishning determinanti vazifasini o‘taydi. Ular yoshlarning ijtimoiy innovatsiyalar, "yashil" iqtisodiyot (green tech), raqamlashtirish va ekologik muammolarni hal etishga qaratilgan loyihalardagi ishtirokini qonuniy jihatdan kafolatlaydi

Ijtimoiy mas’uliyat tushunchasi zamonaviy ijtimoiy-falsafiy va iqtisodiy fanlar tizimida shaxs, jamiyat va davlat o‘rtasidagi o‘zaro kelishuv hamda axloqiy majburiyatlar balansini belgilovchi fundamental kategoriyalardan biri hisoblanadi. Ushbu fenomen to‘g‘risidagi tasavvurlar insoniyat sivilizatsiyasi taraqqiyoti davomida ontologik va gnoseologik jihatdan transformatsiyaga uchrab, qadimgi davr etikasidan bugungi kunning institutsional strategiyalarigacha bo‘lgan murakkab evolyutsion bosqichni bosib o‘tgan.

Ijtimoiy mas’uliyatning ilk falsafiy-etik tamoyillari antik davr mutafakkirlari tomonidan umumiy farovonlik (*eudaimonia*) va adolat sivilizatsiyasi doirasida talqin qilingan. Aristotelning distributiv (taqsimlovchi) adolat konsepsiyasi: Aristotel o‘zining *"Nikomax axloqi"* asarida moddiy va ma’naviy boyliklarni jamiyat a’zolari o‘rtasidagi munosiblik hamda adolat mezonlari asosida taqsimlanishini shunchaki huquqiy norma emas, balki oliy axloqiy qadriyat va ijtimoiy mas’uliyatning bosh poydevori sifatida e’tirof etgan. Aristotel yondashuviga ko‘ra, individning jamiyatdagi mas’uliyati uning ijtimoiy borliq (*zoon politikon*) ekanligi bilan belgilanadi va shaxsiy manfaat umumiy manfaatlarga uyg‘unlashgandagina haqiqiy ijtimoiy barqarorlikka erishiladi.

ISSN 3030-3907

Sharq peripatetizmi (Forobiy qarashlari): Ushbu falsafiy yo‘nalishni boyitishda Abu Nasr Forobiyning *"Fozil odamlar shahri"* asari ham muhim o‘rin tutadi. Mutafakkir jamiyat a’zolarining o‘zaro hamkorligi va mas’uliyatini tirik organizm a’zolarining funksiyasiga o‘xshatib, ijtimoiy mas’uliyatni fozil jamiyat qurishning asosiy drayveri sifatida ko‘rsatgan.

MUHOKAMA. XX asrning ikkinchi yarmi va XXI asr boshlariga kelib, ijtimoiy mas’uliyat falsafiy interpretatsiyadan ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish va boshqarish bosqichiga o‘tdi. Bu davrda ijtimoiy mas’uliyatni shaxs darajasidan institutsional va tizimli darajaga ko‘tarish masalasi kun tartibiga chiqdi. Ushbu yo‘nalishda ingliz iqtisodchisi va sotsiologi Jon Makmillan (John McMillan) hamda uning izdoshlari tomonidan ilgari surilgan o‘yinlar nazariyasi (*Game Theory*) va bozor mexanizmlari konsepsiyasi alohida ilmiy qimmatga ega.

Makmillan konsepsiyasining determinanti: Inson tabiati doimiy va mutloq ravishda altruistik (*boshqalarga g‘amxo‘rlik qilishga moyil*) emas. Odamlar ko‘pincha ratsional iqtisodiy agentlar sifatida o‘z shaxsiy manfaatlarini maksimal darajaga yetkazishga harakat qiladilar (*homo economicus*).

Shu sababli, jamiyatda ijtimoiy mas’uliyat va altruistik xulq-atvorni shunchaki ma’naviy chaqiriqlar yoki quruq targ‘ibot bilan shakllantirib bo‘lmaydi. Jamiyat va biznes subyektlarida ijtimoiy mas’uliyat faoliyat modeliga aylanishi uchun davlat va ijtimoiy institutlar tomonidan maxsus rag‘batlantirish vositalari (incentives) hamda institutsional mexanizmlar joriy qilinishi shart.

Makmillan va boshqa institutsional iqtisodiyot vakillarining qarashlariga tayanib, bugungi kunda ijtimoiy mas’uliyatni joriy etishning uchta asosiy mexanizmi ajratib ko‘rsatiladi:

1-Jadval

Mexanizm turi	Ta’sir vositalari	Kutilayotgan natija
Iqtisodiy-huquqiy rag‘batlar	Soliq imtiyozlari, ijtimoiy loyihalar uchun grantlar, subsidiyalar va preferensiyalar.	Korxonalar va shaxslarning ijtimoiy mas’uliyatli loyihalarga (masalan, ekologik va ijtimoiy startaplar) investitsiya kiritish stimulini oshirish.
Institutsional cheklovlar va standartlar	ESG (Environmental, Social, and Governance) tamoyillari, xalqaro ISO 26000 (Ijtimoiy mas’uliyat standarti) normalari.	Ijtimoiy va ekologik mas’uliyatni majburiy va ixtiyoriy korporativ madaniyat darajasiga ko‘tarish.

ISSN 3030-3907

Reputatsion va ijtimoiy kapital	Jamiyat va iste'molchilar nazorati, brend imiji reytinglari, "yashil" sertifikatlar.	Mas'uliyatsiz subyektlarni bozor va ijtimoiy muhitdan siqib chiqarish, mas'uliyatli brendlarni qo'llab-quvvatlash.

Ushbu matnni ilmiy-qiyosiy tahlil metodologiyasi asosida chuqurlashtirib, har bir modelning o'ziga xos konseptual xususiyatlari, institutsional tuzilishi va ularning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini akademik uslubda quyidagicha kengaytirish mumkin:

Xalqaro amaliyotda oliy ta'lim muassasalari va jamiyat o'rtasidagi ijtimoiy sheriklik tizimi davlatlarning tarixiy rivojlanishi, ijtimoiy-siyosiy tuzilishi va iqtisodiy drayverlaridan kelib chiqqan holda turlicha modifikatsiyalarga ega. G'arbiy va Shimoliy yarim shar davlatlarida qo'llaniladigan modellar talabalarning ijtimoiy mas'uliyatini shunchaki ixtiyoriy faoliyatdan tizimli o'quv-amaliy metodologiyaga aylantirishga qaratilgan.

Shimoliy Amerika modeli asosan utilitarizm va pragmatizm falsafasiga tayanadi. Bu yerda ijtimoiy mas'uliyat oliy ta'lim dasturlarining ichki komponenti sifatida akademik natijadorlik va amaliy ko'nikmalarni (hard va soft skills) rivojlantirish bilan integratsiya qilingan.

NATIJALAR. AQSH oliy ta'lim tizimida "Service Learning" shunchaki volontyorlik (ko'ngillilik) emas, balki pedagogik va sotsiologik amaliyot turi hisoblanadi. Bu modelning bosh tamoyili — olingan nazariy bilimlarni jamiyatning real ijtimoiy-iqtisodiy muammolarini hal etish orqali mustahkamlashdir. Mexanizmi: universitetlar o'quv dasturlariga maxsus kredit modullarini kiritadi. Talabalar o'z mutaxassisliklari bo'yicha mahalliy hamjamiyatlar (community) bilan hamkorlikda loyihalar ishlab chiqadilar. Masalan, IT-yo'nalishi talabalari kam ta'minlangan oilalar farzandlari uchun bepul raqamli savodxonlik dasturlarini yaratadi yoki ekologiya yo'nalishi talabalari shaharlardagi chiqindilarni utilizatsiya qilish bo'yicha mahalliy hokimiyat organlariga texnik yechimlar taklif etadi.

Akademik qiymati: Ushbu faoliyat yakunida talabalar bajargan ishlarining hamjamiyatga ta'siri va o'zlarining kasbiy o'sishini tahlil qiluvchi ilmiy-tadqiqot yoki referativ hisobotlarini (reflection) himoya qiladilar va bu ularning GPA (umumiy o'zlashtirish) ko'rsatkichiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Kanada: "Climate Action Programs" (Iqlim harakat dasturlari) va ekologik imperative Kanada modeli ijtimoiy mas'uliyat tushunchasini bevosita ekologik barqarorlik va "yashil" innovatsiyalar bilan sintez qiladi. Metodologiyasi: mamlakat strategiyasida iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish global vazifa sifatida belgilanganligi sababli, universitetlar fanlararo (interdisciplinary) platformalar vazifasini o'taydi. "Climate

ISSN 3030-3907

Action Programs" doirasida talabalar universitet laboratoriyalarida muqobil energiya manbalari, resurslarni tejash va ekologik chiqindilarni boshqarish bo‘yicha startap loyihalarini ishlab chiqadilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. B. Karimov, F. Ziyayev. Ma’naviyat asoslari. O‘quv qo‘llanma.O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, T.: «Iqtisod-Moliya»,74.2013-y.
2. Ачилдиев А.С. Проблемы взаимодействия национальной культуры и национального самосознания: Дис. ... канд. филос. наук.–Т., 1994.–С.39.
3. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. А.Мадвалиев таҳрири остида. “Ўзбекистон миллий энциклопедияси Давлат илмий нашриёти”, Тошкент, 2006, 444-445-бетлар
4. Гурова Р.Г. Современнаука молодеж: социалные ценности и нравственные ориентации [Текст] / Р.Г. Гурова // Педагогика. - 2000. - № 10. -с. 32-41.
5. Коджаспирова Г.М. Педагогический словар [Текст]: для студ. сред,и высш. пед. учеб, заведений / Г.М.Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. - М.:Изд. Центр ≪Академия≫, 2000. - 176 с.
6. Мясищев В.Н. Социальная психология личности. - Л.: 1974.
7. Фалсафа. Қомусий луғат. “Ўзбекистон файласуфлари миллий жамияти нашриёти”, Тошкент, 2004, 496 бет

ISSN 3030-3907